

PROMOTING THE ROLE OF TRADE UNION ORGANIZATIONS IN POLITICAL AND IDEOLOGICAL EDUCATION ACTIVITIES OF CIVIL SERVANTS AND WORKERS AT EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN VIETNAM TODAY

Vu Toan

University of Social Sciences and Humanities, Ho Chi Minh City National University

Email: vutoan@hcmussh.edu.vn

Received: 02/12/2024; Reviewed: 11/12/2024; Revised: 23/12/2024; Accepted: 03/01/2025; Released: 28/02/2025

DOI: <https://doi.org/10.54163/ncdt/401>

Political and ideological education is a key factor in building a strong Education Trade Union organization, contributing to improving the quality of activities and successfully implementing Resolution No.29-NQ/TW dated November 4th, 2013 of the Party Central Committee “on fundamental and comprehensive innovation of education and training, meeting the requirements of industrialization and modernization in the conditions of a socialist-oriented market economy and international integration” approved by the 8th Central Conference (11th tenure), Journal of Party Construction introduces the entire Resolution. Over the past 72 years, the Education Trade Union has achieved many successes, but there are still limitations in depth and implementation effectiveness. In order to enhance the role of ideological leadership, it is necessary to focus on innovating educational content and methods in connection with practice; applying information technology in propaganda; building educational models suitable for each target group. These solutions will contribute to improving political capacity, strengthening the connection between cadres, teachers and workers, meeting the requirements of educational innovation in the modern context.

Keywords: Education; Political ideology; Unions, officials and workers; Educational Institution; Vietnam.

1. Đặt vấn đề

Công tác giáo dục chính trị (GDCT), tư tưởng giữ vị trí then chốt trong hệ thống chính trị Việt Nam, đóng vai trò quan trọng trong việc định hình nhân cách của con người xã hội chủ nghĩa. Đây là một nhiệm vụ chiến lược nhằm xây dựng những con người và tập thể mang lý tưởng độc lập dân tộc, chủ nghĩa xã hội, đạo đức trong sáng, ý chí kiên cường và tinh thần dũng cảm. Những phẩm chất này không chỉ phục vụ sự nghiệp xây dựng đất nước mà còn góp phần bảo vệ toàn vẹn lãnh thổ, đưa Việt Nam trở thành quốc gia phát triển theo định hướng xã hội chủ nghĩa.

Tư tưởng chính trị của cán bộ, viên chức và người lao động (CB, VC, NLĐ) trong ngành giáo dục được hình thành thông qua quá trình bồi đắp từ các tổ chức, cơ quan và cá nhân liên quan. Hiệu quả của công tác này phản ánh trực tiếp trạng thái nhận thức, quan điểm tư tưởng của đội ngũ cán bộ, viên chức. Nhận thức được vai trò đặc biệt quan trọng của công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, Đảng, Nhà nước và Công đoàn Giáo dục Việt Nam luôn chú trọng đầu tư, lãnh đạo và chỉ đạo toàn diện trong lĩnh vực này. Công tác GDCT, tư tưởng không chỉ định hướng lý tưởng mà còn góp phần xây dựng

đội ngũ CB, VC, NLĐ ngành giáo dục có bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức nghề nghiệp trong sáng và năng lực chuyên môn cao. Qua nhiều năm, công tác này đã đạt được nhiều thành tựu nổi bật, đóng góp không nhỏ vào sự phát triển của ngành giáo dục Việt Nam.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, công tác GDCT, tư tưởng vẫn còn tồn tại một số hạn chế. Việc đổi mới nội dung và phương pháp tuyên truyền chưa theo kịp yêu cầu thực tiễn, thiếu sự sáng tạo và gắn gũi với từng nhóm đối tượng cụ thể. Một số tổ chức công đoàn chưa phát huy hết vai trò trong việc lan tỏa các giá trị tư tưởng chính trị. Sự thiếu đồng bộ trong triển khai và hạn chế trong ứng dụng công nghệ thông tin đã làm giảm hiệu quả của công tác này. Trước thực tế đó, việc nâng cao hiệu quả công tác giáo dục chính trị, tư tưởng trong ngành giáo dục là yêu cầu cấp thiết. Để đạt được mục tiêu này, cần triển khai đồng bộ các giải pháp cụ thể.

Công tác GDCT, tư tưởng không chỉ là nhiệm vụ thường xuyên mà còn mang tính chiến lược trong việc xây dựng đội ngũ CB, VC, NLĐ, nhà giáo hiện đại, lớn mạnh. Thực hiện tốt công tác này sẽ góp phần nâng cao bản lĩnh chính trị, đạo đức và năng

lực của đội ngũ lao động trong ngành giáo dục, đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo. Đồng thời, khẳng định vai trò của tổ chức Công đoàn trong sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa.

2. Tổng quan nghiên cứu

Công tác GDCT, tư tưởng là một trong những nội dung cốt lõi trong hệ thống chính trị Việt Nam, đặc biệt trong lĩnh vực giáo dục. Các nghiên cứu trước đây đã khẳng định rằng, tổ chức Công đoàn đóng vai trò trung tâm trong việc thực hiện nhiệm vụ này, đảm bảo sự thống nhất về nhận thức và hành động giữa các cán bộ, nhà giáo và người lao động. Công đoàn không chỉ là tổ chức đại diện bảo vệ quyền lợi mà còn là nơi lan tỏa các giá trị tư tưởng chính trị, thúc đẩy ý chí và tinh thần trách nhiệm trong đội ngũ viên chức ngành giáo dục.

Nghiên cứu của Công đoàn Giáo dục Việt Nam (2023) chỉ ra rằng, với hơn 1,5 triệu đoàn viên, Công đoàn đã triển khai hàng loạt chương trình tuyên truyền, như: “Đổi mới và nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền giáo dục cán bộ, nhà giáo, người lao động”. Các nội dung tuyên truyền chủ yếu tập trung vào việc phổ biến chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước và các quy định nội bộ của ngành giáo dục. Hoạt động này góp phần xây dựng nhận thức đúng đắn về vai trò của giáo dục và trách nhiệm chính trị của đội ngũ lao động trong ngành.

Tuy nhiên, nhiều nghiên cứu cũng chỉ ra những hạn chế trong công tác này. Theo báo cáo của Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam, nội dung GDCT, tư tưởng ở một số đơn vị còn mang tính hình thức, thiếu sự sáng tạo và chưa theo kịp sự thay đổi của bối cảnh xã hội hiện đại. Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động tuyên truyền còn hạn chế, dẫn đến hiệu quả chưa cao. Ngoài ra, một số cán bộ công đoàn chưa được đào tạo bài bản về kỹ năng tổ chức, truyền tải nội dung tư tưởng chính trị, dẫn đến việc tiếp cận với đoàn viên còn chưa đồng bộ. Một điểm sáng trong công tác này là sự gắn kết giữa GDCT, tư tưởng với việc thực hiện các phong trào thi đua, như: “Dạy tốt, học tốt”, “Mỗi thầy cô giáo là một tấm gương đạo đức, tự học và sáng tạo”, “Nói không với tiêu cực trong thi cử và bệnh thành tích trong giáo dục”. Các phong trào này không chỉ giúp củng cố nhận thức chính trị mà còn thúc đẩy sự sáng tạo và trách nhiệm nghề nghiệp của đội ngũ nhà giáo, đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo theo tinh thần Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng.

3. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp nghiên cứu duy vật biện chứng được sử dụng. Cách tiếp cận này cho phép xem xét mối quan hệ qua lại giữa các yếu tố KT-XH và

chính trị, từ đó đánh giá vai trò và hiệu quả của công đoàn trong việc nâng cao nhận thức tư tưởng chính trị. Các tài liệu thứ cấp như báo cáo, nghị quyết, và nghiên cứu trước đó được tổng hợp, phân tích nhằm đưa ra cái nhìn toàn diện và khách quan về thực trạng công tác GDCT, tư tưởng hiện nay.

4. Kết quả nghiên cứu

4.1. Công đoàn với công tác giáo dục chính trị tư tưởng tại các cơ sở giáo dục

Công đoàn có vị trí, vai trò hết sức quan trọng trong hệ thống chính trị. “Công đoàn Việt Nam là tổ chức chính trị - xã hội của giai cấp công nhân và của người lao động được thành lập trên cơ sở tự nguyện” (Điều 10, Hiến pháp Nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam, 2013), được “tổ chức và hoạt động theo nguyên tắc tập trung dân chủ” (Điều 6, Luật Công đoàn. Quốc hội Nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam, 2012). Bên cạnh Đảng, Nhà nước, cùng với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam, Hội Cựu chiến binh Việt Nam, Công đoàn thực hiện sứ mệnh đại diện chăm lo và bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của người lao động; tuyên truyền, vận động, giáo dục, động viên người lao động phát huy vai trò làm chủ; tham gia quản lý nhà nước, quản lý KT-XH; tham gia kiểm tra, thanh tra, giám sát hoạt động của cơ quan nhà nước, tổ chức, đơn vị, doanh nghiệp về những vấn đề liên quan đến quyền, nghĩa vụ của người lao động trong phạm vi quy định của pháp luật.

Ngành giáo dục cả nước hiện có 1,5 triệu đoàn viên công đoàn trên gần 1,6 triệu cán bộ, nhà giáo, người lao động đang công tác tại hơn 40 nghìn đơn vị, trường học, cơ sở giáo dục (Công đoàn Giáo dục Việt Nam, 2023). Công đoàn giáo dục các cấp tập trung chủ động tham gia quản lý, đồng hành cùng Bộ Giáo dục và Đào tạo trong triển khai thực hiện đổi mới căn bản toàn diện giáo dục - đào tạo tại các cơ sở trong hệ thống giáo dục Việt Nam. Chương trình toàn khóa: “Nâng cao hiệu quả việc thực hiện dân chủ cơ sở trong các cơ quan, đơn vị, trường học” được triển khai thực hiện sâu rộng, hiệu quả. Theo đó 100% công đoàn các đơn vị phối hợp xây dựng, ban hành và thực hiện nghiêm quy chế dân chủ cơ sở. Các cấp Công đoàn đã thể hiện rõ nét vai trò của tổ chức trong việc đồng hành cùng chuyên môn tham gia quản lý; đại diện người lao động tại đơn vị; tham gia đóng góp vào các chủ trương, chiến lược phát triển, xây dựng và triển khai các qui định, qui chế nội bộ, chú trọng những nội dung có lợi hơn cho cán bộ, nhà giáo, người lao động; có tiếng nói bảo vệ quyền lợi cho cán bộ, nhà giáo, người lao động, nhất là trong việc ký kết hợp đồng lao động và xây dựng, thực hiện thỏa ước lao động tập thể.

Giáo dục và đào tạo là một lĩnh vực hoạt động nghề nghiệp đặc thù. Nội dung công tác GDCT tư

tưởng được tổ chức Công đoàn hướng đến nhằm đào tạo và phát triển con người Việt Nam toàn diện, trung thành với lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, có phẩm chất đạo đức, tri thức, sức khỏe, năng lực thích ứng nghề nghiệp và hội nhập trước những biến đổi nhanh của thời cuộc để đáp ứng phù hợp trước những yêu cầu cấp bách trong công cuộc giữ gìn, xây dựng, bảo vệ và phát triển đất nước trong tình hình mới. Công tác GDCT, tư tưởng được Công đoàn giáo dục Việt Nam phối hợp với các Liên đoàn Lao động các tỉnh/thành phố thực hiện chỉ đạo các hoạt động mang tính nghề nghiệp đặc thù. Theo đó, công tác tuyên truyền, giáo dục, vận động được chú trọng ngay từ đầu nhiệm kỳ. Chương trình toàn khóa “Đổi mới và nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền giáo dục cán bộ, nhà giáo, người lao động Ngành Giáo dục” được triển khai rộng khắp. Hoạt động tuyên truyền, phổ biến các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII và đại hội Đảng các cấp, đại hội Công đoàn các cấp, các ngày kỷ niệm lớn, các nghị quyết, chương trình, kế hoạch của ngành, của Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam và Công đoàn giáo dục Việt Nam... được Công đoàn các cơ sở giáo dục tổ chức đa dạng với nhiều hình thức băng rôn, tài liệu tuyên truyền, biểu ngữ, khẩu hiệu tại các hội nghị, sinh hoạt chuyên đề, trên website và trên các trang thông tin mạng xã hội. Công đoàn các cơ sở giáo dục triển khai hoạt động tư vấn, tìm hiểu kiến thức pháp luật. Công đoàn giáo dục Việt Nam dành sự quan tâm nâng cao hiệu quả hoạt động của Tổ Tư vấn pháp luật và chỉ đạo các đơn vị tổ chức thực hiện. Trong bối cảnh thực hiện Luật Giáo dục (sửa đổi) và Luật sửa đổi bổ sung một số điều của Luật Giáo dục đại học, tổ chức Công đoàn tại các cơ sở giáo dục đã triển khai, phối hợp với chuyên môn tuyên truyền, vận động cán bộ, nhà giáo và người lao động cùng thực hiện. Bên cạnh đó, công tác triển khai, vận động cán bộ, nhà giáo và người lao động thực hiện Kết luận 01-KL/TW ngày 18/05/2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị khóa XII “về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” gắn với các quy định về đạo đức nhà giáo; tham gia thực hiện đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Công tác nắm bắt thông tin dư luận xã hội được Công đoàn các cơ sở giáo dục coi trọng. Nhiều nơi, Tổ dư luận xã hội Công đoàn đã được thành lập và bước đầu tham gia có hiệu quả trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Qua đó, giúp giáo dục cán bộ công đoàn, nhà giáo, người lao động, đoàn viên công đoàn nâng cao tinh thần cảnh giác, ý thức cách mạng, kiên quyết đấu tranh làm thất bại âm mưu “diễn biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch, nhất là trên lĩnh vực tư tưởng,

văn hóa nhằm giữ vững ổn định tình hình an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội. Bên cạnh đó, việc nắm bắt tâm tư, tình cảm của viên chức, người lao động cũng sát với tình hình thực tế đơn vị.

Thực hiện kế hoạch Chương trình hành động của Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam về việc thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ XIII, Nghị quyết số 02-NQ/TW ngày 12/6/2021 của Bộ Chính trị về “Đổi mới tổ chức và hoạt động của Công đoàn Việt Nam trong tình hình mới”. Việc đổi mới phương thức, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động, Công đoàn “đã góp phần thực hiện tốt vai trò đại diện, chăm lo, bảo vệ đoàn viên; tham gia xây dựng đội ngũ cán bộ, nhà giáo, người lao động có đủ năng lực đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ, góp phần thực hiện thành công đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo” (Công đoàn Giáo dục Việt Nam, 2023). Việc chú trọng đẩy mạnh hiệu quả công tác tuyên truyền, giáo dục chính sách pháp luật với nhiều hình thức phong phú kết hợp với phát triển các mảng hoạt động nữ công, văn thể, chuyên môn và thi đua - khen thưởng đã tác động trực tiếp đến nhận thức chính trị, tư tưởng của cán bộ, đoàn viên công đoàn, củng cố niềm tin, tạo sự đồng thuận, thống nhất ý chí và hành động, cùng nhau quyết tâm thực hiện tốt các mục tiêu, nhiệm vụ Công đoàn đã đề ra tại các cơ quan, đơn vị giáo dục. Việc tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Chỉ thị số 05/CT-TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị khóa XII về học tập tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh đã mang lại những chuyên biến quan trọng trong ý thức rèn luyện, tu dưỡng đạo đức, lối sống, phát huy tinh thần đoàn kết, lao động sáng tạo của đội ngũ cán bộ, nhà giáo, người lao động. Nhiều trường học đã xây dựng thành công Không gian văn hóa Hồ Chí Minh, tổ chức tham quan triển lãm Biển - Đảo Việt Nam. Hằng năm hưởng ứng Ngày Pháp luật Việt Nam, Công đoàn thường phối hợp với đơn vị Thanh tra - Pháp chế tổ chức các hội thi, tuyên truyền lan tỏa rộng rãi chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước về giáo dục đào tạo, nội quy, quy chế, sứ mệnh - tầm nhìn và bộ giá trị cốt lõi của cơ quan, đơn vị. Tại các cơ sở giáo dục, Công đoàn phối hợp với chuyên môn thực hiện hiệu quả các cuộc vận động: “Mỗi thầy cô giáo là một tấm gương đạo đức, tự học và sáng tạo”, “Dân chủ - Kỷ cương - Tình thương - Trách nhiệm” và các phong trào thi đua: “Dạy tốt, học tốt” với nội dung trọng tâm “Đổi mới, sáng tạo trong quản lý, giảng dạy và học tập”, “Nói không với tiêu cực trong thi cử và bệnh thành tích trong giáo dục”, “Lao động giỏi, Lao động sáng tạo”. Qua đó, phát huy hiệu quả các nhóm nhà giáo cùng nhau phát triển, tăng cường sáng kiến cải tiến kỹ thuật, áp dụng hiệu quả trong giảng dạy, quản lý và công tác. Tích cực hưởng ứng phong trào “Giỏi việc nước, đảm việc nhà” gắn với phong trào “Phụ nữ tích cực học tập, lao động sáng tạo, xây dựng gia đình hạnh phúc” thực sự tạo không khí thi đua, sôi

nổi giữa các cá nhân trong cơ quan, đơn vị.

Để xây dựng đội ngũ cán bộ công đoàn có đủ năng lực xứng tầm nhiệm vụ, Công đoàn chú trọng việc phát triển năng lực, bản lĩnh, tâm huyết, trách nhiệm, uy tín gắn với đổi mới phương pháp, phong cách, lề lối làm việc của cán bộ công đoàn để đáp ứng yêu cầu trong tình hình mới. Công tác phát hiện, bồi dưỡng và giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng tiếp tục được đẩy mạnh thể hiện ý chí thống nhất về quan điểm tư tưởng xây dựng tổ chức công đoàn vững mạnh. Từ năm 2018 đến nay, các công đoàn trực thuộc Công đoàn giáo dục Việt Nam đã giới thiệu kết nạp trên 3.000 đảng viên mới (Công đoàn Giáo dục Việt Nam, 2023). Các giá trị đạo đức nghề nghiệp, tinh thần phụng sự vì sự nghiệp phát triển, đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, vì vậy được phát huy, góp phần củng cố và nâng cao vị thế của Công đoàn cũng như đóng góp tích cực vào sự phát triển chung của ngành giáo dục. Nguyên nhân của những kết quả đạt được trên là do hoạt động công đoàn nói chung và công tác chính trị tư tưởng Công đoàn luôn nhận được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, ủng hộ sâu sắc của lãnh đạo tổ chức Đảng các cấp, Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam, sự phối hợp, hỗ trợ tích cực của cấp ủy, lãnh đạo các đơn vị trong và ngoài ngành giáo dục, sự ủng hộ, đồng thuận hưởng ứng tham gia của đông đảo cán bộ, nhà giáo và người lao động - đoàn viên công đoàn, các Công đoàn cơ sở đã thể hiện sự chủ động sáng tạo trong tham mưu, phối hợp, tổ chức các hoạt động đảm bảo thiết thực, hiệu quả, thích ứng linh hoạt, nhạy bén trước những yêu cầu mới. Đội ngũ cán bộ công đoàn phần lớn đều năng động, sáng tạo, bám sát tình hình thực tiễn và nhiệm vụ chính trị của ngành giáo dục.

Bên cạnh những thành công đạt được, công tác chính trị tư tưởng cũng bộc lộ một số tồn tại, hạn chế liên quan cần khắc phục. Cụ thể: công tác nghiệp vụ công đoàn có nơi, có lúc còn chưa thực sự được quan tâm đúng mức; “Ở một số đơn vị, nội dung, phương thức hoạt động công đoàn chưa đáp ứng yêu cầu đổi mới; tuyên truyền, giáo dục chưa sâu sắc; chăm lo, hỗ trợ, nâng cao đời sống cho cán bộ, nhà giáo và người lao động còn hạn chế”; “Hoạt động Công đoàn ở một số trường ngoài công lập còn chưa hiệu quả” (Công đoàn Giáo dục Việt Nam, 2023). Nguyên nhân chủ yếu của những tồn tại, hạn chế trên được xác định trong bối cảnh biến đổi xã hội nhanh với nhiều thách thức mới, sự hạn chế về nguồn lực cho hoạt động tổ chức như: đại đa số thành viên Ban Chấp hành các Công đoàn cơ sở đều thực hiện công tác kiêm nhiệm, vì vậy trong quá trình hoạt động còn gặp nhiều khó khăn và hạn chế về thời gian. Sự thích ứng trong hoạt động tuyên truyền - giáo dục trước những tiên bộ trong lĩnh vực công nghệ - truyền thông và internet còn nhiều hạn

chế. Một bộ phận cán bộ công đoàn chưa nhạy bén với thực tiễn. Bên cạnh đó, kinh phí dành cho hoạt động công đoàn ở nhiều nơi còn hạn hẹp, hoạt động công đoàn chưa thu hút được tâm trí từ nhiều cán bộ, đoàn viên công đoàn giỏi. Vẫn còn một số bộ phận cán bộ, nhà giáo, người lao động chưa hiểu đúng đắn về vai trò, sứ mệnh lịch sử của tổ chức Công đoàn nên không tham gia hoạt động Công đoàn ở mức cần thiết. Một số có biểu hiện nhận thức suy thoái về tư tưởng chính trị, chưa đánh giá đúng vai trò của tổ chức Công đoàn, còn xem nhẹ, đứng ngoài nề hoạt động sinh hoạt chính trị tư tưởng.

4.2. Một số giải pháp tăng cường hiệu quả công tác giáo dục chính trị tư tưởng đối với cán bộ, nhà giáo và người lao động hiện nay

Để tiếp tục thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ chính trị trong bối cảnh đầy mạnh thực hiện cơ chế tự chủ và xu hướng hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng hiện nay, tổ chức Công đoàn cần thẳng thắn nhìn nhận và đưa ra các giải pháp phù hợp, cụ thể:

Một là, tiếp tục đẩy mạnh hiệu quả hoạt động tuyên truyền, nâng cao nhận thức về vai trò và ý nghĩa hoạt động giáo dục chính trị tư tưởng của tổ chức Công đoàn.

Xác định công tác giáo dục chính trị tư tưởng là một trong những nhiệm vụ trọng tâm, xuyên suốt để nâng cao nhận thức, củng cố niềm tin của cán bộ, nhà giáo và người lao động. Trong quá trình triển khai thực hiện cần phải gắn với mục tiêu chung của hệ thống giáo dục Việt Nam. Về nội dung công tác chính trị tư tưởng, bên cạnh việc tăng cường tuyên truyền các chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật Nhà nước, của ngành giáo dục, các nội quy, quy định của cơ quan, đơn vị cần gắn kết chặt chẽ với bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của người lao động và bên sử dụng lao động. Cùng nhau hướng đến mục tiêu xây dựng quan hệ lao động hài hòa, ổn định và tiến bộ. Việc thúc đẩy phong trào “Lao động giỏi, Lao động sáng tạo” không thể tách rời với việc nâng cao chất lượng đời sống người lao động. Qua đó, hướng đến phát huy giá trị phẩm chất, nhân cách người cán bộ Công đoàn, phát triển đội ngũ nhà giáo, người lao động cách mạng, có thể giới quan khoa học và phương pháp luận đúng đắn, tin tưởng vào chế độ chính trị - xã hội. Nội dung tuyên truyền không chỉ đơn thuần là truyền tải thông tin tài liệu mà cần nhấn mạnh tính hiệu quả của định hướng giáo dục tư tưởng, nâng cao nhận thức bản lĩnh chính trị, ý thức trách nhiệm trong triển khai thực hiện vị trí việc làm theo tinh thần Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” và Nghị quyết số 02-NQ/TW ngày 12/6/2021 của Bộ Chính trị về “Đổi mới tổ chức và hoạt động của Công đoàn Việt Nam trong tình hình mới”. Về hình thức tổ chức triển khai thực hiện GDCT tư tưởng cần bám sát

nhu cầu thực tiễn của cán bộ, nhà giáo và người lao động. Đề cao hoạt động phối - kết hợp với các ban chuyên đề. Linh hoạt các phương thức tổ chức hoạt động để các bên liên quan đều hiểu được tính đúng đắn, thống nhất về vai trò của Công đoàn với công tác GDCT tư tưởng. Đối với cán bộ công đoàn và bản thân đoàn viên cần hiểu rõ việc GDCT tư tưởng là nhằm đến phát triển hoàn thiện bản thân, từ đó đóng góp nguồn lực con người để thực hiện thành công Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI) về đổi mới căn bản toàn diện giáo dục và đào tạo.

Hai là, tiếp tục hoàn thiện cơ chế, chính sách để đảm bảo nguồn lực vật chất và tinh thần thiết yếu cho việc triển khai thực hiện hiệu quả vai trò của tổ chức Công đoàn.

Việc xây dựng, hoàn thiện cơ chế, đổi mới chính sách cần tập trung triển khai đồng bộ trên các khía cạnh: đảm bảo sự tương xứng về giá trị giữa cống hiến, phụng sự với lợi ích và sự phát triển bình đẳng của tất cả các bên. Qua đó, giúp phát huy nhiệt huyết cống hiến, tập trung được trí tuệ từ lực lượng trí thức là cán bộ, nhà giáo và người lao động. Cán bộ công đoàn chuyên tâm làm việc, công tác, cống hiến. Với việc thường xuyên quan tâm chăm lo, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của viên chức và người lao động. Môi trường lành mạnh, đa dạng do tổ chức Công đoàn tạo ra cần hướng đến sự sáng tạo, tập trung để viên chức, người lao động không ngừng trưởng thành về tư tưởng chính trị, hoàn thiện về phẩm chất và năng lực làm việc. Đây cũng là điểm mấu chốt căn bản tạo nên sức hút mạnh mẽ thu hút viên chức, người lao động tự nguyện tham gia, ủng hộ, gắn bó và tin tưởng vào tổ chức Công đoàn.

Ba là, phát huy hiệu quả hơn nữa công tác nắm bắt thông tin và định hướng dư luận xã hội trong viên chức và người lao động.

Việc coi trọng nắm bắt nhu cầu, tâm tư nguyện vọng, tình cảm giúp kịp thời bám bắt diễn biến tình hình tư tưởng chính trị của các tầng lớp viên chức, người lao động. Việc phản ánh và giải quyết kịp thời tâm tư nguyện vọng chính đáng của các tầng lớp viên chức, người lao động giúp định hướng thông tin và xác lập các biện pháp hữu hiệu để nâng cao nhận thức phù hợp, củng cố niềm tin của lực lượng này vào tổ chức Công đoàn. Đối với cán bộ công đoàn cần phát huy tốt vai trò tiên phong, gương mẫu trong việc nghiên cứu, cụ thể hóa hiệu quả đường lối, chủ trương, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các nội quy, quy định của cơ quan, đơn vị khi thực hiện nhiệm vụ chính trị của tổ chức Công đoàn. Coi trọng nâng cao hiệu quả nhận thức chính trị, tư tưởng, đạo đức lối sống, tinh thần trách nhiệm đối với cán bộ và đoàn viên công đoàn trong toàn hệ thống.

Bốn là, tiếp tục tăng cường củng cố mối quan hệ

gắn bó chặt chẽ giữa tổ chức Đảng với Chính quyền và tổ chức Công đoàn.

Sự phối hợp chặt chẽ có hiệu quả với chính quyền và các đoàn thể chính trị - xã hội khác nhằm tạo sự thống nhất cao trong công tác tổ chức, lãnh đạo, chỉ đạo điều hành thực hiện nhiệm vụ chính trị của ngành giáo dục. Coi trọng việc xây dựng, hoàn thiện và thực hiện quy chế dân chủ cơ sở tại nơi làm việc, quy chế phối hợp giữa cấp ủy với thủ trưởng cơ quan đơn vị và Công đoàn, cũng như các quy định pháp luật liên quan đến đoàn viên, người lao động,... Tích cực, chủ động phát huy dân chủ, giữ gìn sự đoàn kết, thống nhất trong nhận thức và hành động. Thường xuyên giới thiệu, đề cử đoàn viên Công đoàn tham gia các lớp bồi dưỡng lý luận chính trị, bồi dưỡng nhận thức về Đảng cho quần chúng, đoàn viên công đoàn.

5. Thảo luận

Công đoàn được xem là cầu nối giữa Đảng, Nhà nước và người lao động trong việc truyền tải các tư tưởng chính trị tiến bộ. Với hơn 1,5 triệu đoàn viên, Công đoàn Giáo dục Việt Nam đã triển khai các chương trình toàn khóa về nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, giáo dục chính trị. Các hoạt động như phổ biến chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật, xây dựng không gian văn hóa Hồ Chí Minh đã tạo ra sự gắn kết và nâng cao nhận thức chính trị trong đội ngũ cán bộ, viên chức. Dù đạt được nhiều thành tựu, song công tác GDCT, tư tưởng vẫn đối mặt với nhiều khó khăn. Sự thiếu đồng bộ trong nội dung tuyên truyền, nguồn lực hạn chế và kỹ năng của một bộ phận cán bộ công đoàn chưa đáp ứng yêu cầu thực tiễn hiện nay là những rào cản lớn. Đặc biệt, sự thay đổi nhanh chóng của môi trường xã hội và công nghệ đặt ra yêu cầu cấp thiết về đổi mới phương pháp giáo dục, tuyên truyền. Để nâng cao hiệu quả công tác GDCT, tư tưởng, cần tập trung vào các giải pháp như đổi mới nội dung và phương pháp tuyên truyền, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ trong giáo dục, và tăng cường sự phối hợp hiệu quả giữa các tổ chức chính trị - xã hội. Đặc biệt, cần xây dựng cơ chế giám sát hiệu quả để đánh giá và điều chỉnh các hoạt động phù hợp với thực tiễn.

6. Kết luận

Công tác GDCT, tư tưởng là nhiệm vụ chiến lược của tổ chức công đoàn trong việc xây dựng đội ngũ cán bộ, viên chức ngành giáo dục có bản lĩnh chính trị, đạo đức nghề nghiệp và khả năng thích ứng với bối cảnh hiện đại. Mặc dù, còn tồn tại nhiều thách thức, với các giải pháp đồng bộ và đổi mới, Công đoàn Giáo dục Việt Nam hoàn toàn có thể phát huy vai trò trung tâm trong việc gắn kết, vận động quần chúng và nâng cao nhận thức chính trị cho đội ngũ lao động, góp phần thực hiện thành công các mục tiêu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong tình hình mới.

Tài liệu tham khảo

- Báo điện tử Đại biểu nhân dân. (2021). *Sứ mệnh của Công đoàn là bảo vệ người lao động*. <https://daibieunhandan.vn/doi-song-xa-hoi/Su-menh-cua-cong-doan-la-bao-ve-nguoi-lao-dong-i264365/>
- Chi bộ Cục Nhà giáo và Cán bộ quản lý giáo dục. (2023). *Tăng cường giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên nhân dịp kỷ niệm 93 năm ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam ngày 03/02/1930-03/02/2023*. <https://ddt.moet.gov.vn/tintuc/Pages/chi-tiet.aspx?ItemID=8222>
- Công đoàn Giáo dục Việt Nam. (2023). *Báo cáo của Ban Chấp hành công đoàn Giáo dục Việt Nam khóa XV tại Đại hội XVI, nhiệm kỳ 2023-2028*.
- Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam. (2012). *Luật Công đoàn*. Luật số: 12/2012/QH13.
- Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam. (2013). *Hiến pháp nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam*.
- Đặng, N. T. (2020). Vai trò của Công đoàn trong giáo dục chính trị tư tưởng cho người lao động. *Tạp chí Công đoàn Việt Nam*, 15(3), tr.12-18.
- Hồ Chí Minh. (1996). *Toàn tập, Tập 9*. Hà Nội: Nxb. Chính trị quốc gia.
- Nguyễn, H. Q. (2021). Đổi mới công tác giáo dục chính trị tư tưởng trong bối cảnh hội nhập quốc tế. *Tạp chí Chính trị quốc gia*, 19(2), tr.78-85.
- Phạm, M. T. (2019). Giáo dục chính trị tư tưởng trong các trường đại học Việt Nam. *Tạp chí Khoa học xã hội*, 25(4), tr.145-153.
- Tạp chí Công đoàn. (2020). *Nâng cao chất lượng hoạt động công đoàn trong thời kỳ mới*, 35(10), tr.45-50.

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA TỔ CHỨC CÔNG ĐOÀN TRONG HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ TƯ TƯỞNG VIÊN CHỨC VÀ NGƯỜI LAO ĐỘNG TẠI CÁC CƠ SỞ GIÁO DỤC VIỆT NAM HIỆN NAY

Vũ Toàn

Trường Đại học Khoa học xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia TP. Hồ Chí Minh

Email: vutoan@hcmussh.edu.vn

Nhận bài: 02/12/2024; Phản biện: 11/12/2024; Tác giả sửa: 23/12/2024; Duyệt đăng: 03/01/2025; Phát hành: 28/02/2025

DOI: <https://doi.org/10.54163/ncdt/401>

Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng là yếu tố then chốt trong việc xây dựng tổ chức Công đoàn ngành Giáo dục vững mạnh, góp phần nâng cao chất lượng hoạt động và thực hiện thắng lợi Nghị quyết 29-NQ/TW ngày 4/11/2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng “về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hoá, hiện đại hoá trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế” đã được Hội nghị Trung ương 8 (khóa XI) thông qua, Tạp chí Xây dựng Đảng giới thiệu toàn Nghị quyết. Trong 72 năm qua, Công đoàn ngành Giáo dục đã đạt nhiều thành tựu, nhưng vẫn còn tồn tại hạn chế về chiều sâu và hiệu quả triển khai. Đề nâng cao vai trò lãnh đạo tư tưởng, cần tập trung đổi mới nội dung, phương pháp giáo dục gắn với thực tiễn; ứng dụng công nghệ thông tin trong tuyên truyền và xây dựng các mô hình giáo dục phù hợp với từng nhóm đối tượng. Những giải pháp này sẽ góp phần nâng cao bản lĩnh chính trị, tăng cường gắn kết đội ngũ cán bộ, nhà giáo và người lao động, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục trong bối cảnh hiện đại.

Từ khóa: *Giáo dục; Chính trị tư tưởng; Công đoàn, Viên chức và người lao động; Cơ sở giáo dục; Việt Nam.*